

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦНОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФНОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1981
22
КАСТРЫЧНІКА
ЧАЦВЕР
№ 29 (1329)
Выходзіць раз
у тыдзень.
Цана 2 кап.

ПРАЦЯГВАЕЦЦА ПАЛІТВУЧОБА

намеснікаў сакратароў па ідэалагічнай рабоце камсамольскіх арганізацый курсаў, патокаў, груп, кафедраў і лабараторый усіх факультэтаў. Чарговыя заняткі на тэму «Курсам міру і стварэння» па матэрыялах XXVI з'езда КПСС правёў выкладчык кафедры гісторыі КПСС гуманітарных факультэтаў Ю. В. Чурмакоў.

Л. ГАЙДУКЕВІЧ,
намеснік сакратара
камітэта камсамола
універсітэта.

З ЛЕКЦЫЯЙ

аб міжнародным становішчы выступіў перад студэнтамі і супрацоўнікамі ўніверсітэта член праўлення Усесаюзнага таварыства «Веды» В. І. Кузюкін (г. Масква).

Т. ІВАНОВА.

НА ПЕРШЫМ

арганізацыйным пасяджэнні навуковага гуртка па матэматычнаму аналізу з лекцыяй «Прадмет матэматычнага аналізу і кароткая гісторыя яго развіцця» выступіў прафесар Э. І. Звяровіч. Затым была абмеркавана тэматыка заняткаў на год. На пасяджэнні прысутнічалі і першакурснікі, якіх цікавіла работа гуртка.

М. ЛАХВІЧ.

СПРАВАЧНА-ВЫБАРНЫЯ

камсамольскія сходы студэнцкіх груп II—IV курсаў усіх факультэтаў універсітэта праведзены па рашэнню бюро камітэта камсамола ў адзін дзень, 18 кастрычніка. У тых групах, дзе такія сходы прайшлі раней, на парадку дня стаяла пытанне аб выніках трэцяга працоўнага семестра. Практыка правядзення камсамольскіх сходаў у адзін дзень будзе выкарыстоўвацца ў далейшай рабоце камітэта камсамола ўніверсітэта.

В. ГУСКО,
загадчыца сектара кантролю
і інфармацыі камітэта
камсамола ўніверсітэта.

АБ РАЗВІЦЦІ

фізічнай культуры ў БДУ, аб стварэнні і традыцыях універсітэцкіх спартыўных секцый раскажаў на агульным сходзе першакурснікаў, якія жадаюць займацца ў спартыўных секцыях, в. а. загадчыка кафедры фізвыхавання і спорту С. У. Макарэвіч.

М. ШЭНЕМАН,
сакратар спортклуба.

РАБОТНІКІ ІДЭАЛАГІЧНАГА ФРОНТУ! ПАВЫШАЙЦЕ ЯКАСЦЬ ВЫХАВАУЧАЙ, ІНФАРМАЦЫЙНАЙ І ПРАПАГАНДЫСЦКАЙ РАБОТЫ!
КАМУНІСТЫЧНУЮ ІДЭІНАСЦЬ, АКТЫВНУЮ ЖЫЦЦЕВУЮ ПАЗІЦЫЮ — КОЖНАМУ САВЕЦКАМУ ЧАЛАВЕКУ!

(З ЗАКЛІКАЎ ЦК КПСС ДА 64-й ГАДАВІНЫ
ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ
РЭВАЛЮЦЫІ).

МЫ — ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІСТЫ

У ІМЯ ДРУЖБЫ І МІРУ

ЗНОЎ МНАГАЛЮДНА каля дошкі інфармацыі на факультэце журналістыкі. У студэнтаў Народнай Дэмакратычнай Рэспублікі Йемен сёння нацыянальнае свята — Дзень Рэвалюцыі. Гэта свята і для ўсяго калектыву факультэта. Радасна ўсведамляць, што і наш універсітэт рыхтуе журналісцкія кадры для брацкай краіны.

На плакаце, які прысвечаны інтэрнацыянальнай дружбе, чытаем: «У нас навучаюцца студэнты з Мадагаскара, Гвінеі, Грэцыі, В'етнама, Коста-Рыкі, Эфіопіі, Лесата, МНР...» — усяго 30 краін. 108 юнакоў і дзяўчат сацыялістычных краін і краін, якія развіваюцца, прыехалі на факультэт атрымаць журналісцкую адукацыю.

На нас ускладзена цяжкая і высакародная задача — падрыхтоўка нацыянальных кадраў журналістаў для замежных краін. У сувязі з гэтым пытанні інтэрнацыянальнага выхавання студэнтаў пастаянна з'яўляюцца прадметам абмеркавання вучонага савета, партыйных і камсамольскіх сходаў. Інтэрвыха-

ванне здзяйсняецца праз навуцальны працэс. Прычым рашучая роля ў гэтым належыць кафедрам грамадскіх навук.

Усе замежныя навучэнцы паспяхова вывучаюць гісторыю КПСС, марксісцка-ленінскую філасофію, палітэканомію, навуковы камунізм. Веды, якія яны атрымліваюць, з'яўляюцца фундаментам, на якім фарміруецца іх марксісцка-ленінскі светапогляд, перакананні.

Спецсемінары і практычныя заняткі, якія праводзяць прафесар Д. П. Жмуроўскі, дацэнт П. І. Бондар, дацэнт Э. А. Юшкевіч, нярэдка выліваюцца ў гарачыя дыскусіі па праблемах міжнароднага камуністычнага руху, па знешнепалітычных пытаннях.

Усё большая колькасць студэнтаў піша рэфераты па грамадскіх дысцыплінах. Яшчэ на першым курсе студэнтка з Грэцыі Кацярына Дуру падрыхтавала глыбокі рэферат «Трыумф сацыялістычнай дэмакратыі». Такія цікавасць да грамадскіх навук зразумела. Кожны замежны студэнт павінен наву-

чыцца правільна аналізаваць падзеі, якія адбываюцца ў сучасным свеце і яго краіне, вызначыць сваё месца ў вызваленчай барацьбе народа.

Паўтарагадзінных заняткаў часта не хапае выкладчыкам грамадскіх навук, каб адказаць на ўсе хвалючыя студэнтаў пытанні. І тады арганізуюцца сустрэчы «За круглым сталом» у Ленінскім пакоі інтэрната. Тут можна убачыць выкладчыкаў С. П. Карэйшу, Н. П. Дзенісюк, куратараў груп А. І. Раковіча, А. В. Балаша, якія кваліфікавана адказваюць на пытанні студэнтаў Ірака і Іарданіі, Сірыі і Калумбіі, Эфіопіі і В'етнама...

Усе бакі жыцця савецкай рэчаіснасці цікаваць будучых журналістаў замежных краін. Студэнты IV курса рыхтуюцца наведаць трактарны завод і сустрэцца з перадавікамі вытворчасці, трэцякурсніца з Танзаніі Вікі Нццема просіць камандзіроўку ў адзін з саўгасаў Беларусі, група юнакоў з Эфіопіі сабраліся на экскурсію па Мін-

ску, на мемарыяльны комплекс «Хатынь» і Курган Славы.

Самая моцная футбольная каманда ва ўніверсітэце — каманда факультэта журналістыкі. Няхай гэта нікога не здзіўляе. Бо гэта інтэрнацыянальны калектыў.

Заслугоўвае ўвагі і такая пазавучэбная форма выхавачай работы, як прагляды і абмеркаванні дакументальных і мастацкіх фільмаў, тэатральных пастацовак. Студэнты ведаюць, што ў Л. Н. Атрушкевіч, супрацоўніка аддзялення па рабоце з замежнымі студэнтамі, заўсёды ёсць білеты ў тэатр, кіно, цырк. Сёння яна запрашае студэнтаў на балет «Спартак», а заўтра прадстаіць цікавая сустрэча з кіназнаўцай прафесарам Е. Л. Бондаравай, дзе пойдзе размова аб фільме «Тэгеран-43», а паслязаўтра... І гэтак кожны дзень... У выхаванні замежных студэнтаў не можа быць выхадных.

А. РУДЭНКА,
загадчыца аддзялення па
навучанні замежных студэнтаў
факультэта журналістыкі.

ЗАЛАТЫ ЮБІЛЕЙ ХІМФАКА

НА ДОУГІХ КАЛІДОРАХ — цішыня. А за ім, за гэтым вонкавым спакоем, — сотні студэнтаў і выкладчыкаў. І часам толькі ледзь чутны гул падкажа, што там ідзе работа: лекцыі, доследы... Вось у гэтай аўдыторыі першакурснікі слухаюць першую лекцыю па гісторыі КПСС. А вось тут — лабараторны практыкум. Белыя халаты, колбы, прылады. Будучыя педагогі і вучоныя, а цяпер — толькі студэнты-першакурснікі.

Звініць званок. Студэнты і выкладчыкі спяшаюцца. Хто на чарговую лекцыю ці ў лабараторыю. Нехта ў буфет ці проста на вуліцу. Пастаяць, пагутараць. Празвініць званок і зноў на калідорах — цішыня. Лекцыі, доследы... Яны працягваюцца ўжо 50 гадоў.

[Матэрыялы аб хімічным факультэце чытайце на 2—3—4-й старонках].

Фота В. ШАЧАКА.

Шлях даўжынёю ў 50 гадоў

ХІМІЧНАМУ ФАКУЛЬТЭТУ БДУ імя У. І. Леніна — 50 гадоў. Дзесяць пакаленняў яго выпускнікоў самааддана працуюць сёння на перадавых рубяжах савецкай навукі, памнажаюць важкія здабыткі айчынай хіміі, рыхтуюць маладоў змену. Хімічнаму факультэту — пяцьдзесят. Слаўны, багаты гісторыяй і традыцыямі шлях!

Ужо пры заснаванні БДУ імя У. І. Леніна ў 1921 годзе былі створаны кафедры неарганічнай і арганічнай хіміі, якія сталі першымі цэнтрамі развіцця хімічнай навукі ў рэспубліцы. У 1930 годзе на базе гэтых кафедраў адкрываецца хімічнае аддзяленне, а праз год — хімічны факультэт.

За гады свайго існавання факультэт стаў буйным вучэбна-навуковым падраздзяленнем універсітэта. На дэканым і вярчэнні аддзяленняў сёння займаецца звыш 1000 студэнтаў; вучэбную і навуковую работу ажыццяўляюць восем кафедраў. У складзе хімічнага таксама галіновыя навукова-даследчыя лабараторыі тэрмадынамікі нафтахімічных працэсаў, вялікі навукова-даследчы сектар. У 1978 годзе на базе двух праблемных лабараторый — радыяхімічнай і навукова-даследчай лабараторыі хіміі рэзкіх і цяжкіх элементаў — створаны НДІ фізіка-хімічных праблем.

За 50 гадоў на факультэце падрыхтавана каля трох тысяч спецыялістаў, сярод якіх 20 доктароў і звыш 300 кандыдатаў навук. Толькі ў сістэме народнай адукацыі працуе каля 500 настаўнікаў — выхаванцаў хімічнага факультэта. Большасць супрацоўнікаў інстытута АН БССР хімічнага профілю нашы выпускнікі. Гэта акадэмікі АН БССР М. І. Міцкевіч, У. С. Камароў, член-карэспандэнт АН СССР А. А. Шлык і іншыя. Былая студэнтка нашага факультэта — Н. Я. Брэжнева — загадвае лабараторыяй Інстытута фізічнай хіміі АН СССР, з'яўляецца буйным спецыялістам-радыяхімікам, лаўрэатам Ленінскай прэміі.

Вучэбную і навуковую работу на факультэце вядуць 10 доктароў і звыш 80 кандыдатаў навук. Сярод іх члены-карэспандэнты АН БССР Р. Л. Старобінец, І. Р. Цішчанка, В. В. Свірыдаў, У. С. Салдатаў.

З 1973 года факультэт вядзе падрыхтоўку спецыялістаў раздзельна па вытворчому і педагагічнаму профілю. На вытворчым патоку зроблена арыентацыя на ўзмацненне спецыяльнай падрыхтоўкі, будучыя педагогі вывучаюць цэлы шэраг дысцыплін псіхалагічнага і педагагічнага цыкла, метадыку выкладання хіміі і агульны курс педагогікі. Гэта дазволіла ажыццявіць мэтавую падрыхтоўку спецыялістаў, наблізіўшы яе да характару будучай работы.

На працягу 10 гадоў на шэрагу кафедраў хімічнага факультэта праводзіцца даследаванні па распрацоўцы агульных прынцыпаў ужывання аўтаматызаваных сістэм на базе ЭВМ у вучэбным працэсе. У выніку распрацавана метадычнае і матэматычнае забеспячэнне заняткаў па асноўных раздзелах неарганічнай, фізічнай, аналітычнай, радыяцыйнай хіміі ў класе «ЭВНС-БДУ» — першым у краіне класе на базе ЭВМ.

Па кваліфікацыі навукова-педагагічных кадраў наш факультэт займае адно з вядучых месцаў у універсітэце. Толькі за апошнія дзесяць гадоў супрацоўнікамі факультэта абаронена 6 доктарскіх і каля 60 кандыдацкіх дысертацый, надрукавана звыш 2000 навуковых артыкулаў, выдадзена больш чым 30 манаграфій, падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў, атрымана каля 200 аўтарскіх пасведчанняў на вынаходніцтвы. 80 працэнтаў выкладчыкаў маюць вучоныя ступені.

Трэба адзначыць, што вучоныя нашага факультэта дасягнулі лэўных поспехаў у развіцці асноўных напрамкаў хімічнай навукі.

Выкананы лад кіраўніцтвам члена-карэспандэнта АН БССР В. В. Свірыдава фундаменталь-

ныя даследаванні па фотахіміі цвёрдага цела прафесара Ф. М. Капуцкага па фізіка-хімічных уласцівасцях цэлюлозы, ляглі ў аснову навуковых напрамкаў, якія развіваюцца ў НДІ ФХП БДУ імя У. І. Леніна. Распрацаваны ў інстытуце новыя фотаматэрыялы ўжо ў бліжэйшы час знойдуць шырокае выкарыстанне ў народнай гаспадарцы.

Прафесарам А. А. Вечарам з супрацоўнікамі выконваюцца шырокія даследаванні па хіміі высокіх тэмператур, створаны шэраг унікальных прыладаў для вывучэння ўласцівасцей цвёрдых рэчываў у розных асяродках.

Пад кіраўніцтвам прафесара Я. П. Пятраева на кафедры радыяцыйнай хіміі і хімічнай тэхналогіі распрацаваны метады ачысткі сцёкавых вод прадпрыемстваў нафтахімічнай прамысловасці і прадпрыемстваў шклопалімерных вырабаў.

Вялікую тэарэтычную і практычную цікавасць выклікаюць даследаванні па сінтэзу новых арганічных злучэнняў, якія вядуцца на кафедры арганічнай хіміі.

Так, у галіновай лабараторыі тэрмадынамікі нафтахімічных працэсаў распрацавана прылада аўтаматычнага вызначэння тэмпературы ўспышкі нафтапрадуктаў. Гэта дазволіла павысіць вытворчасць працы на данай аперацыі прыкладна ў 10 разоў, значна павялічыла дакладнасць вымярэння.

Неабходна адзначыць, што толькі ў мінулым годзе эканамічны эффект ад укараненых работ вучоных-хімікаў факультэта склаў больш чым 2,5 млн. рублёў. Паказчык значны.

Калектыў хімічнага факультэта сустракае свой 50-гадовы юбілей настойлівым пошукам новых форм вучэбна-выхаваўчай работы, павышэннем узроўню навуковых даследаванняў.

В. ЦІКАВЫ,
дэкан
хімічнага факультэта,
дацэнт.

За абмеркаваннем планаў супрацоўніцтва выпускнікі хімічнага факультэта (злева направа): дырэктар Інстытута фотабіялогіі АН БССР, член-карэспандэнт АН СССР, прафесар А. А. Шлык, загадчык кафедры аналітычнай хіміі, член-карэспандэнт АН БССР, заслужаны дзеяч навукі БССР, прафесар Р. Л. Старобінец, дырэктар Інстытута фізіка-арганічнай хіміі, член-карэспандэнт АН БССР, прафесар У. С. Салдатаў, загадчык кафедры арганічнай хіміі, член-карэспандэнт АН БССР, прафесар І. Р. Цішчанка, загадчык лабараторыі Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі АН БССР, член-карэспандэнт АН БССР І. М. Ярмоленка.

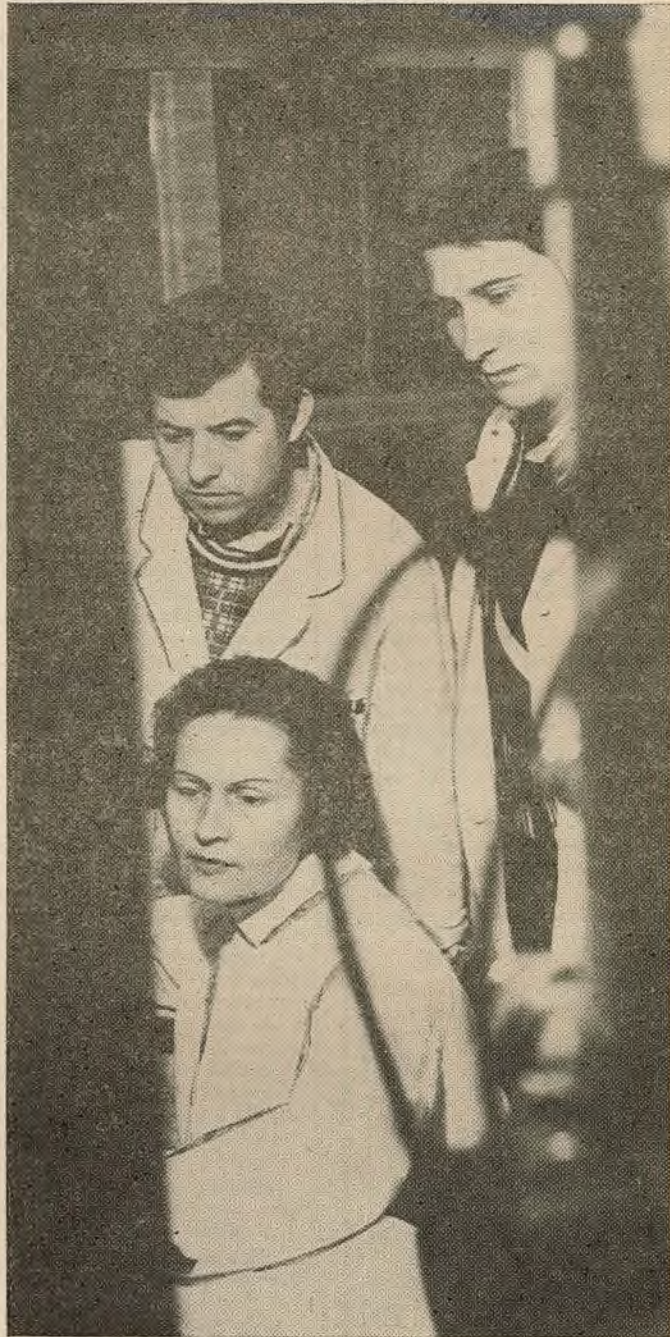
● РАДКІ З ПІСЬМАЎ

ЗА ХІМІЯЙ—БУДУЧЫНЯ

ЛЮБОЎ да хіміі, якую я пранесла праз усё жыццё, зарадзілася ў невялікай аўдыторыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Гэта было ў 1923 годзе, калі я пачала вучыцца. Тады БДУ мала чым нагадваў сённяшні ўніверсітэт. Аўдыторыі былі раскіданы па ўсім горадзе, які быў мала чым падобны на сучасны Мінск. Студэнты пешшу хадзілі з аднаго канца горада ў другі. Лабараторыі былі маленькімі, бедна абсталяванымі, але вялікая цяга

да ведаў і чудаўных лекцый прафесараў М. А. Прыляжаева, Б. М. Беркенгейма і дацэнта М. Ф. Ярмоленкі з'явіліся асновай для атрымання добрай падрыхтоўкі ў галіне хіміі.

Н. БРЭЖНЕВА,
выпускніца ўніверсітэта 1927 года, загадчыца лабараторыі прыкладной радыяхіміі Інстытута фізічнай хіміі АН СССР, лаўрэат Ленінскай прэміі, заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі РСФСР.

Ідзе работа на электронным мікраскопе ў лабараторыі электроннай мікраскапіі кафедры неарганічнай хіміі. За прыладай — старшы інжынер В. П. Рускевіч, аспірант Я. А. Стральцоў, інжынер-тэхнолаг В. І. Грыгарэнка.

Фота В. ШАЧАКА.

● РАДКІ З ПІСЬМАЎ

УСЁ РАБІЦЬ

НА «ВЫДАТНА»

У БДУ імя У. І. Леніна я паступіў у 1947 годзе. Вучыцца было цяжка — не хапала падручнікаў, жылля. Тым не менш кожны з нас, студэнтаў, стараўся рабіць сваю галоўную справу на «выдатна».

Сённяшні студэнт! Вучыся цаніць час, выховай сябе сапраўдным грамадзянінам, чалавекам. Гэта не проста словы. 14 гадоў я ўзначальваў Інстытут агульнай і неарганічнай хіміі АН БССР. За гэты час не аднойчы сустракаўся з выпускнікамі ўніверсітэта, роднага факультэта і пераканаўся, што толькі той становіцца добрым вучоным, для каго яны сталі жыццёвым правілам.

У. КАМАРОЎ,
дырэктар Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі АН БССР, акадэмік АН БССР, заслужаны дзеяч навукі БССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР.

ПЕРШЫ ДЭКАН

● З ГІСТОРЫІ

НА БУДЫНКУ хімічнага факультэта мінула вясной была ўстаноўлена мемарыяльная дошка. На ёй — барэльеф Мікалая Аляксандравіча Прыляжаева, вядомага вучонага-хіміка, акадэміка АН БССР. Гэтым адзначаны яго значны ўклад у развіццё беларускай хімічнай навукі, вышэйшай школы рэспублікі.

М. А. Прыляжаеў нарадзіўся 28 верасня 1872 года ў Ніжнегародскай губерні. На выбар будучай прафесіі значны ўплыў аказала маці, сястра вядомага хіміка А. Я. Фаворскага. Мікалай Аляксандравіч займаецца ў Варшаўскім універсітэце, працуе на кафедры арганічнай хіміі Варшаўскага політэхнічнага інстытута. За цэлы шэраг значных адкрыццяў у 1912 годзе яму была прысуджана прэмія імя А. М. Бутлерава.

Пасля Вялікай Кастрычніцкай

сацыялістычнай рэвалюцыі Мікалай Аляксандравіч Прыляжаеў становіцца першым рэктарам Кіеўскага політэхнічнага інстытута, затым — дэканам хімічнага аддзялення інстытута. У 1924 годзе ён быў пераведзены ў Мінск, дзе становіцца адным з арганізатараў хімічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Работы Мікалая Аляксандравіча, апублікаваныя ў 1925—1930 гадах, былі першымі навуковымі даследаваннямі па арганічнай хіміі ў Беларусі. Іх выкананне стала магчымым дзякуючы таму, што Мікалаю Аляксандравічу удалося арганізаваць дастаткова добра абсталяваную лабараторыю яшчэ ў старой будове ўніверсітэта на Широкай вуліцы (цяпер вуліца Куйбышава). Пазней Мікалай Аляксандравіч прымае самы жывы ўдзел у планаванні, адбудовы і абсталяванні лабараторыі кафедры арганічнай хіміі ва Універсітэцкім гарадку, які будавалася ў

1929—1931 гадах, выязджае ў Германію і Чэхаславакію для закупкі неабходнага абсталявання і рэактываў.

Увесь гэты час Мікалай Аляксандравіч вядзе вялікую і разнастайную работу, чытаючы лекцыі па арганічнай, тэхнічнай і біялагічнай хіміі. На працягу шэрагу гадоў ён з'яўляецца дэканам хімічнага факультэта БДУ.

Мікалай Аляксандравіч прымае актыўны ўдзел у арганізацыі Акадэміі навук Беларускай ССР і затым становіцца першым дырэктарам яе хімічнага інстытута.

У 1933 годзе Мікалай Аляксандравіч выбіраецца членам-карэспандэнтам Акадэміі навук СССР, а ў 1940 годзе — сапраўдным членам Акадэміі навук БССР.

Вайна, якую развязаў фашысцкая Германія, перарвала плённую дзейнасць вучоных

БССР. Летам 1943 года Мікалай Аляксандравіч з сям'ёй быў перакінуты з партызанскага аэрадрома праз лінію фронту ў Маскву, дзе ўжо была пачата работа па аднаўленню культурных устаноў Беларусі. М. А. Прыляжаеў актыўна ўключаецца ў гэту працу: чытае лекцыі на хімічным факультэце ўніверсітэта ў памяшканні былой школы на станцыі Сходня Маскоўскай вобласці, арганізуе работу лабараторыі ў складзе АН БССР на тэрыторыі тэкстыльнага інстытута ў Маскве, прымае ўдзел у дзейнасці камісіі па папярэдняму планаванню пасляваеннага развіцця хімічнай прамысловасці Беларусі.

Усім сваім жыццём, поўным напружанай творчай працы, Мікалай Аляксандравіч Прыляжаеў — вучоны і арганізатар навукі — паказаў сябе патрыятам, які дастойны сваёй вялікай Радзімы.

НАЎЗДЫМЕ

П'ЯЦЬ ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯЎ прайшло з таго часу, калі быў створаны хімічны факультэт у БДУ. Са стварэннем факультэта ўпершыню ў гісторыі Беларусі пачалася сістэматычная, планамерная падрыхтоўка высокакваліфікаваных спецыялістаў па розных напрамках хімічнай навукі. У цяперашні час выпускнікі хімічнага п'яцігодня працуюць на буйных хімічных і блізкіх да іх прадпрыемствах, у вышэйшых і сярэдніх навучальных установах, школах, галіновых навукова-даследчых установах рэспублікі і краіны.

Вядомым вучоным у галіне калоіднай хіміі акадэмікам АН БССР, заслужаным дзеячам навукі БССР У. С. Камаровым (дырэктарам Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі з 1966 г.), які закончыў у 1952 годзе хімічна-тэхналагічны факультэт БДУ, праведзены даследаванні ў галіне сінтэзу, распрацоўкі метадаў рэгулявання порыстай структуры, вывучэння фізіка-хімічных, адсарбцыйна-структурных і каталітычных уласцівасцей адсарбентаў і каталізатараў.

За распрацоўку і ўкараненне новых каталізатараў для інтэнсіфікацыі вытворчасці капрылактаму сумесна з работнікамі гродзенскага вытворчага аб'яднання «Азот» У. С. Камароў у 1980 годзе удастоены Дзяржаўнай прэміі БССР.

Выпускніком хімічнага факультэта 1959 года членам-карэспандэнтам АН

БССР У. С. Салдатавым (загадчык лабараторыі Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі з 1966 года) праведзены даследаванні тэрмадынамікі іонаабменных працэсаў. У гэтай галіне ім распрацаваны новы вэрыянт тэрмадынамічнага апісання іонаабменных працэсаў. У выніку вывучэння іонаабменных працэсаў у многаіонных сістэмах прапанаваны штучныя іанічныя глебы для вырошчвання раслін. Распрацаваны і ўкаранены мікрафільтры для тонкай ачысткі тэхналагічных асяроддзяў.

Цыкл даследаванняў у галіне тэрмадынамікі іонаабменных працэсаў, выкананых У. С. Салдатавым, адзначаны прэміяй Ленінскага камсамола. У 1980 годзе У. С. Салдатаў разам з супрацоўнікамі ўдастоены Дзяржаўнай прэміі БССР за распрацоўку тэрмадынамічных прычыпаў і тэхналогіі атрымання штучнай іанітнай глебы.

Доктар хімічных навук С. В. Маркевіч (загадчык лабараторыі Інстытута хіміі, затым Інстытута фізіка-арганічнай хіміі, выпускнік хімічнага факультэта 1940 года) унёс істотны ўклад у фізіка-хімію элементарных працэсаў каталітычнага і радыяцый-

на-хімічнага ператварэння арганічных малекулаў.

С. В. Маркевіч удзельнічаў у распрацоўцы і ўкараненні ў вытворчым аб'яднанні «Беларускаліт» ахоўнага экрану, які прадужыла засаленне глебаў і вод адходамі вытворчасці калійных прадпрыемстваў у Салігорску.

Навуковай грамадскасцю добра вядомы работы члена-карэспандэнта АН БССР, заслужанага дзеяча навукі і тэхнікі БССР П. І. Бялькевіча (загадчык лабараторыі Інстытута торфу АН БССР), які ў 1928 годзе закончыў Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт. На аснове вывучэння хімічных рэакцый у цвёрдай фазе П. І. Бялькевічам сумесна з акадэмікам АН БССР Б. Ф. Ерафеевым прапанавана новая форма топакінетычнага ўраўнення. Пад кіраўніцтвам П. І. Бялькевіча выкананы работы ў галіне фізіка-хіміі торфу, якія дазволілі зрабіць шэраг новых вынікаў аб структуры гэтай прыроднай сыравіны, устанавіць заканамернасць тэрмадынамічнага распаўсюду і механізма іоннага абмену на ім. На падставе гэтых работ атрыманы шэраг новых матэрыялаў з торфу: воск і анты-

адгезійныя саставы на яго падставе, якія прымяняюцца ў вытворчасці пенаполіурэтанавых вырабаў, фізіялагічна актыўныя саставы для медыцыны і бытавой хіміі.

Членам-карэспандэнтам АН БССР І. М. Ярмоленка (загадчык лабараторыі Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі, выпускнік хімічнага факультэта БДУ 1952 года) дэталёва вывучаны будова і важнейшыя ўласцівасці прадуктаў акіслення цэлюлозы, устаноўлены асаблівасці яе іонаабменных уласцівасцей, распрацаваны шляхі накіраванага атрымання мадыфікаванай цэлюлозы. На яе падставе прапанаваны самыя розныя матэрыялы, у тым ліку жарастойкі, піракаталізатары, біапрэпараты, святлоадчувальныя матэрыялы.

Хімічны факультэт БДУ імя У. І. Леніна сустракае свой юбілей і 60-годдзе ўніверсітэта значнымі поспехамі ў навукавай і вучэбнай рабоце. Калектыў факультэта поўны творчай энергіі, планаў і задум на будучае.

М. МІЦКЕВІЧ,
акадэмік-сакратар Акадэміі навук АН БССР, акадэмік АН БССР.

ЛЕТАПІС БДУ

Год юбілейны

(Працяг. Пачатак у № 27).

2 сакавіка

На сходзе актыўна ўніверсітэта прыняты сацыялістычныя абавязальствы на 1981 год.

Сакавік

Па выніках сацспарборніцтва за 1980 год пераможцамі прызнаны:

1. Фізічны факультэт;
2. Факультэт радыёфізікі і электронікі;
3. Факультэт журналістыкі.

Сярод агульнаўніверсітэцкіх кафедраў грамадскіх навук — кафедра гісторыі філасофіі і логікі. Сярод агульнаўніверсітэцкіх кафедраў замежных моў — кафедра англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў.

У калектыве і падраздзяленнях універсітэта праходзіць абмеркаванне рашэнняў XXVI з'езда КПСС.

Сход камсамольскага актыву, прысвечаны ўручэнню Белдзяржуніверсітэту імя У. І. Леніна пераходнага Чырвонага сцяга Пскоўскага аблвыканкома, аблсаўпрофа і абкома камсамола па выніках работы ў працоўным семестры 1980 года.

Прафком і спартклуб прынялі рашэнне аб правядзенні спартакіяды «Здароўе», прысвечанай 60-годдзю БДУ.

Красавік

Агляд мастацкай самадзейнасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў, прысвечаны 60-годдзю БДУ. Першае месца прысуджана калектыву фізічнага факультэта, другое — факультэту радыёфізікі і электронікі, трэцяе — хімічнаму сумесна з НДІ ФХП.

Май

Сход партыйнага актыву ўніверсітэта. З дакладам «Вынікі XXVI з'езда КПСС і задачы партыйнай арганізацыі Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна ў святле рашэнняў з'езда і даклада Генеральнага сакратара ЦК КПСС таварыша Л. І. Брэжнева» выступіў дэлегат XXVI з'езда КПСС, рэктар універсітэта, акадэмік АН БССР У. А. Белы.

Сход актыву камсамольскай арганізацыі. З дакладам: «Аб выніках XXVI з'езда КПСС і задачах камсамольскай арганізацыі ўніверсітэта, якія выцякаюць з рашэнняў з'езда і даклада Генеральнага сакратара ЦК КПСС таварыша Л. І. Брэжнева» выступіў дэлегат XXVI з'езда КПСС, рэктар універсітэта, акадэмік АН БССР У. А. Белы.

8 мая

Сустрэча камсамольцаў універсітэта з удзельнікамі партызанскага руху Уздзенскага раёна. Сустрэчы папярэднічала вялікая работа групы «Доўг» па адшуканню былых партызан брыгады імя К. Я. Варашылава, якая дзейнічала на тэрыторыі Уздзенскага раёна.

Традыцыйны злёт студэнтаў-філолагаў на радзіме Янкі Купалы ў Вязынцы, прысвечаны 60-годдзю БДУ.

Зборныя каманды універсітэта па цяжкай атлетыцы і жаночай баскетбольнай каманда сталі чэмпіёнамі рэспублікі ў першынстве ВНУ.

Чэрвень

Мітынг студэнтаў і супрацоўнікаў, прысвечаны ўзнагародзе байцоў СВА ордэнамі і медалямі СССР. Узнагароджаны: ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга — П. Аксёныч (гістфак); медалём «За працоўную доблесць» — Л. Буцалева (філфак); В. Шландыкаў (юрфак); медалём «За працоўную адзнаку» — В. Малафееў (факультэт радыёфізікі і электронікі).

[Працяг будзе].

ХІМФАК: КРОК ЗА КРОКАМ

1921 год

Пры адкрыцці ўніверсітэта заснавана кафедра арганічнай хіміі.

Створана кафедра неарганічнай хіміі.

1928 год

Кастрычнік. СНК БССР, заслухаўшы даклад У. І. Піцэты аб дзейнасці БДУ, прызнаў лінію Праўлення правільнай і рэкамендаваў адкрыць пры ўніверсітэце хіміка-тэхналагічны факультэт.

1930 год

На базе прыродазнаўчага аддзялення педагагічнага факультэта арганізавана хімічнае аддзяленне.

1931 год

Хімічнае аддзяленне педагагічнага факультэта ператворана ў хімічны факультэт. Дэкан хімічнага факультэта — прафесар М. А. Прыляжаеў.

Лістапад. На хімічным факультэце па стане на 25 лістапада навучалася 113 студэнтаў.

1943 год

1 кастрычніка пачаліся заняткі на хімічным факультэце на станцыі Сходня Маскоўскай вобласці.

1947 год

Пры ўніверсітэце заснаваны Навукова-даследчы інстытут хіміі, у састаў якога ўваходзілі таксама супрацоўнікі кафедраў арганічнай і неарганічнай хіміі. Ён існаваў да 1950 года.

1957 год

Пры кафедры фізічнай хіміі арганізавана радыёхімічная лабараторыя, якая ў 1978 годзе ўвайшла ў састаў Інстытута фізіка-хімічных праблем пры БДУ імя У. І. Леніна.

1976 год

На нацыянальнай выстаўцы СССР у Індыі дэманстравалася ўзор прылады па вызначэнню тэмпературы ўспышкі нафтапрадуктаў, якая створана на хімічным факультэце.

Створана галіновая навукова-даследчая лабараторыя тэрмадынамічных нафтахімічных працэсаў.

1978 год

На базе лабараторыі «Хімія рэдкіх і цяжкіх элементаў» радыёхімічнай лабараторыі хімічнага факультэта арганізаваны Навукова-даследчы інстытут фізіка-хімічных праблем пры БДУ імя У. І. Леніна.

Доследы ў лабараторыі кафедры радыяцыйнай хіміі і хімічнай тэхналогіі праводзяць кандыдат хімічных навук М. М. Бражнікаў і студэнткі IV курса С. Барысік і А. Канарская.

У ТВОРЧАЙ САДРУЖНАСЦІ

ХІМІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ за гады свайго існавання ператварыўся ў буйны навукова-даследчы цэнтр. Калектыў з поспехам рашае шэраг важных задач у розных галінах хіміі. Акрамя гэтага факультэт з'яўляецца кузняй высокакваліфікаваных спецыялістаў для навуковых, даследчых і прамысловых арганізацый рэспублікі. Усё гэта дазволіла ажыццявіць у 1978 годзе перабудову навуковых падраздзяленняў хімічнага факультэта ў Навукова-даследчы інстытут фізіка-хімічных праблем, дзейнасць якога развіваецца ў напрамку даследавання заканамернасцей хімічнага ўздзеяння святла на цвёрдыя целы з мэтай стварэння новых матэрыялаў для фотахімічнага запісу інфармацыі, а таксама распрацоўкі метадаў паляпшэння фізіка-хімічных уласцівасцей цэлюлозы з мэтай стварэння новых, важных для прамысловасці матэрыялаў.

Створаны на базе хімічнага, укамплектаваны яго выпускнікамі, НДІ ФХП падтрымлівае самыя цесныя сувязі з калектывам факультэта. Дастаткова заўважыць, што высокі навукова-эксперыментальны ўзровень дыпломных і курсавых работ, якія выкананы на кафедрах за апошнія два гады, дасягнуты за кошт сумеснай работы кафедраў з навуковымі падраздзяленнямі інстытута. Супрацоўнікі інстытута з'яўляюцца кіраўнікамі

шэрагу дыпломных і курсавых работ.

Вядучыя супрацоўнікі інстытута чытаюць спецыяльныя лекцыйныя курсы і вядуць практычныя заняткі на хімічным факультэце. Супрацоўнікі НДІ ФХП аказваюць эфектыўную дапамогу кафедрам у пастаноўцы новых лабараторных работ на практыкумах.

Абсталяванне, якое дорага каштуе, выкарыстоўваецца сумесна кафедрамі і лабараторыямі інстытута. Некаторыя прылады — рэнтгенаўскія дыфрактометры, электронныя мікраскопы, электранограф, інфрачырвоныя спектрометры і іншыя, выкарыстоўваюцца ў вучэбных практыкумах на старшых курсах. Гэтыя ж і іншыя прылады шырока выкарыстоўваюцца пры выкананні дыпломных і курсавых работ.

Акрамя цеснага і дастаткова эфектыўнага супрацоўніцтва калектыву факультэта і інстытута ў галіне павышэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў-хімікаў, сур'езная ўвага надаецца супрацоўніцтву ў галіне навукова-даследчай работы.

З 9 лабараторый інстытута 7 лабараторый выконваюць навуковыя даследаванні сумесна з кафедрамі факультэта па адзінай тэматыцы.

Цесная сувязь навуковых даследаванняў кафедраў хімічнага факультэта і лабараторый

інстытута прадугледжваецца і ў праекце плана дзяржбюджэтных работ на 1981—1985 гады. Пры яго абмеркаванні вызначыліся таксама магчымасці правядзення сумесных работ лабараторыяў паўправадніковай керамікі і кафедраў неарганічнай хіміі. Планамі работ НДІ ФХП і хімічнага факультэта на XI пяцігодку прадугледжваецца выкананне 8 сумесных тэм.

Нягледзячы на тое, што інстытут створаны нядаўна, ужо зараз можна з упэўненасцю лічыць, што ўзвямныя сувязі вельмі карысныя як для факультэта, так і для НДІ ФХП. Шырокае прыцягненне студэнтаў да НДР інстытута забяспечвае магчымасць пастаноўкі вялікай колькасці пошукавых работ, а ўдзел у НДР высокакваліфікаванага прафесарска-выкладчыцкага саставу кафедраў дазваляе выконваць навукова-даследчыя работы па тэматыцы інстытута на высокім навуковым узроўні. Акрамя таго, удзел супрацоўнікаў інстытута ў навучальным працэсе, іх цесны кантакт са студэнтамі дазваляе загадаць падбраць найбольш здольных студэнтаў для папаўнення штатаў лабараторый НДІ.

В. СВІРІДАЎ,
дырэктар інстытута фізіка-хімічных праблем БДУ імя У. І. Леніна, заслужаны дзеяч навукі БССР, член-карэспандэнт АН БССР, доктар хімічных навук, прафесар.

ДЗЕНЬ ХІМІКА

КОЖНАЙ ВЯСНОЙ, пасля сесіі, на хімак прыходзіць свята — пасвячэнне першакурснікаў у студэнты. Упершыню яно адзначалася ў красавіку 1972 года. Запомніліся першакурснікам добрыя парады, бацькоўскі наказ і найлепшы пажаданні. Стрыжнем праграмы стала «шоу-рэвю». Гучалі песні, жарты. Многія з іх ужо даўно забытыя, але большасць перадаецца з пакалення ў пакаленне:

Родныя сэрцу этажы,
Такие близкие,
знакомые...
Здесь наших судеб
выражи
Сплелись сложнейшими
законами.

З таго часу факультэт на некалькі красавіцкіх дзён становіцца месцам паломніцтва. Прыязджаюць і прылятаюць госці-студэнты хімічных факультэтаў многіх універсітэтаў краіны і хіміка-тэхналагічных інстытутаў — з Масквы, Ленінграда, Кіева, Кішынёва, прыходзяць калегі з БПІ і тэхналагічнага. На традыцыйным вечары, які з'яўляецца ядром і кульмінацыяй Дня хіміка, госці выступаюць з абавязковым прывітаннем адвольнага зместу.

Хімічны корпус сустракае гасцей і гаспадароў метравымі літарамі прывітання на фасадзе. Усе сцены абклеены плоскімі жартамі, якія знаходзяцца амаль на мяжы, але ніколі гэтай мяжы не пераступаюць. Каскады дасціпнас-

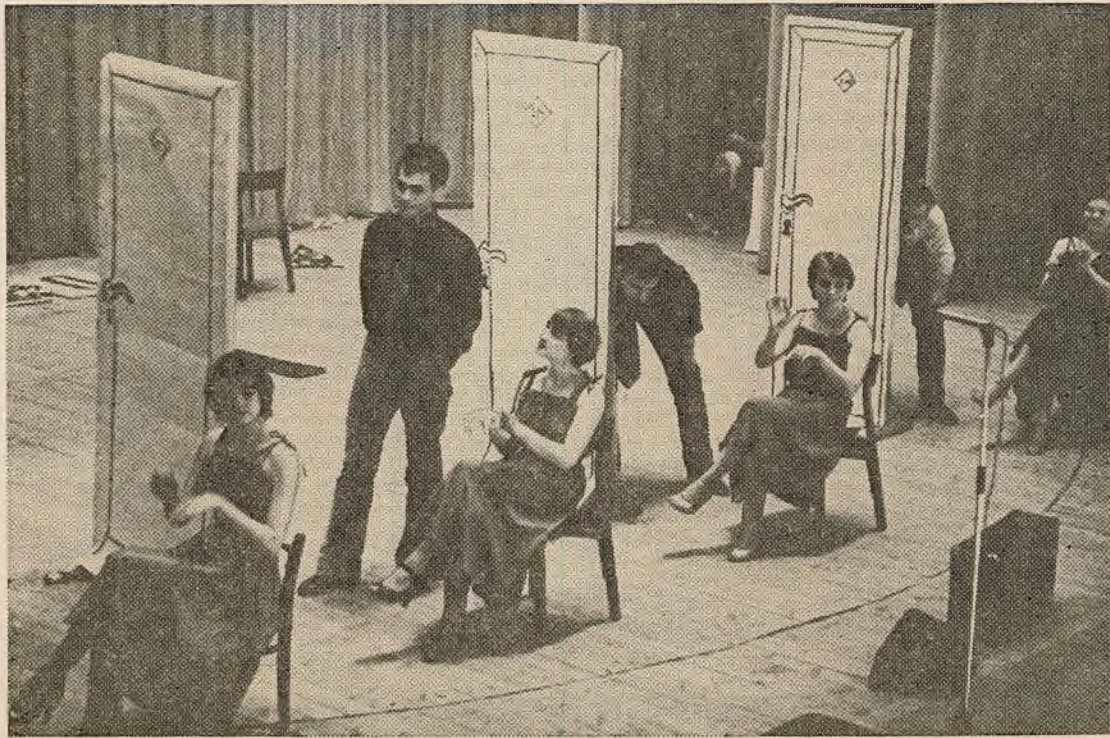
ці падаюць на тых, хто заважаўся. Без увагі не пакінута ні адна кафедра, але з асаблівай любоўю і стараннем упрыгожаны дзверы дэканата.

Рабяты заканчваюць факультэт. Закончылі яго і аўтары цытаваных радкоў

С. Нікалюк, І. Гарэці і іншыя. Але традыцыям не суджана засохнуць на корні, пакуль існуе студэнт-хімік, аматар пакарасавацца ў белым халаце, ад якога застаўся толькі каўнер, майстра гуляць у розныя гульні, у тым ліку спартыўныя, знаток доб-

рага жарта, нават самага нявіннага, і любой песні, толькі б, былі ў ёй прыгажосць формы, глыбіня зместу, а самае галоўнае — шчырасць.

В. ФІЛІМОНАУ,
малодшы навуковы супрацоўнік кафедры фізічнай хіміі.

● ХІМІКІ ЖАРТУЮЦЬ

Наведвайце лекцыі! На іх можна заўсёды даведацца аб шмат чым новым і цікавым: дзе прадаюцца патрэбныя вам рэчы, якія фільмы дэманструюцца ў кінатэатрах і г. д.

* * *

На семінарах, занятках задавайце больш пытанняў. Чым больш будзе гаварыць выкладчык, тым больш будзеце маўчаць вы.

* * *

Не бойцеся неразумных пытанняў! Няхай іх баяцца выкладчыкі.

* * *

Займайцеся на «добра» і «выдатна»! Тады вам будучы плаціць павышаную стypендыю, і ваш шанец выграць у «Спортлото» значна ўзрастае.

* * *

Падавайце залікоўку па першаму патрабаванню! Памятайце, што другога можа не быць.

* * *

Пасля нездавальняючай адзнакі плаціце на экзаменах горкімі слязьмі! Іх мноства знішчыць вашу пісаніну і пазбавіць экзаменатара доказаў сваёй праваты.

* * *

Калі вам ставяць «тры», не лезьце ў амбіцыю, не прасіце «чатыры». Гэта можа скончыцца тым, што паставяць «пяць» і назначаць старастай.

* * *

Не гаварыце шчыра з куратарам. Памятайце, што куратары самі вельмі шчырыя людзі.

САСТАЎ МЯСЦОВАГА КАМІТЭТА

1. Барташэвіч Галіна Уладзіміраўна — член камісіі сацыяльнага страхавання, майстар тыпаграфіі;

2. Багданаў Уладзімір Сяргеевіч — член жыллёва-бытавой камісіі, прарэктар па вячэрняму і завочнаму навучанню;

3. Бражнікаў Міхал Міхайлавіч — член камісіі аховы працы, тэхнікі бяспекі і вытворчай санітарыі, кандыдат хімічных навук, асістэнт кафедры радыяцыйнай хіміі;

4. Гапонік Павел Мікалаевіч — член прэзідыума, старшыня камісіі аховы працы, тэхнікі бяспекі і вытворчай санітарыі, кандыдат хімічных навук, старшы навуковы супрацоўнік НДІ ФХП.

5. Гольцаў Усевалад Паўлінавіч — член прэзідыума, член вытворча-масавай камісіі, прафесар, загадчык кафедры фізікі цвёрдага цела фізічнага факультэта;

6. Дайнека Вера Фёдаруна — член камісіі грамадскага харчавання, старшы бібліятэкар харчавання;

7. Зялінскі Пётр Іосіфавіч — член арганізацыйна-масавай камісіі, дацэнт кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў;

8. Іванова Аляксандра Канстанцінаўна — член камісіі сацыяльнага страхавання, старшы бухгалтар мясцовага;

9. Ісачанкава Ларыса Арцёмаўна — член прэзідыума, намеснік старшыні мясцовага, старшыня арганізацыйна-масавай камісіі, дацэнт кафедры агульнай фізікі фізічнага факультэта;

10. Кляўчэня Аляксандр Сямёнавіч — член прэзідыума, член вытворча-масавай камісіі, прафесар, загадчык кафедры гісторыі філасофіі і логікі;

11. Кліпунова Натэла Канстанцінаўна — член культурна-масавай камісіі, дацэнт кафедры фізічнай геаграфіі СССР геаграфічнага факультэта;

12. Казлоў Васіль Сцяпанавіч — член камісіі грамадскага харчавання, вадзіцель АГЧ;

13. Казлова Галіна Рыгораўна — член культурна-масавай камісіі, кандыдат біялагічных навук, старшы навуковы супрацоўнік НДІ ПФП;

14. Калупаеў Аляксандр Аляксандравіч — член вытворча-масавай камісіі, галоўны інжынер СКТБ з ВВ;

15. Кучынскі Мечыслаў Міхайлавіч — член прэзідыума, старшыня спартыўна-масавай камісіі, старшы выкладчык кафедры фізіяхавання;

16. Лобач Леанід Сяргеевіч — член камісіі аховы працы, тэхнікі бяспекі і вытворчай санітарыі, токар-універсал СКТБ з ВВ;

17. Лузгіна Святлана Васільеўна — член прэзідыума, старшыня камісіі дапамогі сям'і і школе, дацэнт, загадчыца кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў;

18. Манаенкава Аляксандра Фядотаўна — член камісіі сацыяльнага страхавання, прафесар кафедры рускай мовы філалагічнага факультэта;

19. Марціновіч Ізабэла Іванаўна — старшыня грамадска-юрыдычнай камісіі, прафесар кафедры крымінальнага працэсу юрыдычнага факультэта;

20. Матвееў Генадзь Васільевіч — член прэзідыума, старшыня вытворча-масавай камісіі, дацэнт кафедры вышэйшай матэматыкі факультэта прыкладнай матэматыкі;

21. Мікуловіч Уладзімір Іванавіч — член прэзідыума, член жыллёва-бытавой камісіі, дацэнт, загадчык ГНДЛ факультэта радыёфізікі і электронікі;

22. Мінько Анатоля Антонавіч — член прэзідыума, член вытворча-масавай камісіі, кандыдат фізіка-матэматычных навук, намеснік дырэктара НДІ ПФП па навуцы;

23. Міхалевіч Васіль Фёдаравіч — член культурна-масавай камісіі, загадчык аддзела НДЧ;

24. Арлова Таццяна Дзмітрыеўна — член прэзідыума, старшыня культурна-масавай камісіі, дацэнт кафедры тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі факультэта журналістыкі;

25. Пісараў Валерыі Міхайлавіч — член вытворча-масавай камісіі, кандыдат гістарычных навук, старшы выкладчык кафедры новай і навейшай гісторыі гістарычнага факультэта;

26. Плотнікаў Браніслаў Аляксандравіч — член жыллёва-бытавой камісіі, дацэнт кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства філалагічнага факультэта;

27. Свірскі Яўген Анатолявіч — член арганізацыйна-масавай камісіі, старшы інжынер вылічальнага цэнтру;

28. Серафімовіч Аляксандр Іванавіч — член спартыўна-масавай камісіі, старшы выкладчык кафедры спектраскапіі і квантавай электронікі фізічнага факультэта;

29. Сілін Уладзімір Іванавіч — член спартыўна-масавай камісіі, прарэктар па адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце;

30. Слупа Алег Георгіевіч — член жыллёва-бытавой камісіі, загадчык падрыхтоўчага аддзялення;

33. Чумакоў Фёдар Васільевіч — член прэзідыума, старшыня жыллёва-бытавой камісіі, дацэнт кафедры тэорыі функцый механіка-матэматычнага факультэта;

34. Шалатоніч Уладзімір Трыфанавіч — член арганізацыйна-масавай камісіі, дацэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл біялагічнага факультэта;

35. Шастаковіч Эдуард Віктаравіч — член прэзідыума, старшыня мясцовага камітэта, старшыня камісіі сацыяльнага страхавання, дацэнт кафедры палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў;

36. Юрчук Мікалай Іосіфавіч — член прэзідыума, старшыня камісіі грамадскага харчавання, дацэнт, загадчык кафедры ўраўненняў матэматычнай фізікі факультэта прыкладнай матэматыкі;

37. Яноўскі Міхаіл Захаравіч — член камісіі дапамогі сям'і і школе, дацэнт кафедры псіхалогіі.

● УВАГА: НОВЫ НАУКОВЫ ГУРТОК!

Малодосць старажытнай навукі

АСТРАНАМІЧНАЯ навука перажывае перыяд буйнога развіцця, у ёй адбываецца працэс ломкі старых метадаў і ўяўленняў. У старажытнай навуцы аб Сусвеце з'яўляюцца ўсё больш здзіўляючыя галіны, якія грунтуюцца на апошніх дасягненнях навукі і тэхнікі: радыё- і гама-астраномія, рэнтгенаўская і нейтрыйная астраномія і г. д. Зроблены здзіўляючыя адкрыцці незвычайных касмічных аб'ектаў: пульсараў і рэнтгенаўскіх «зорак», рэліктавага выпраменьвання і квазараў, магутных ушплексаў касмічнага гама-выпраменьвання і чорных дзірач.

Змены, якія адбываюцца ў навуцы аб Сусвеце, настолькі значныя, што гэта ставіць пытанне аб рэвалюцыі ў сучаснай астраноміі.

Рашэнне цікавейшых праблем, якія звязаны з рэвалюцыйным пераўтварэннем навукі аб Сусвеце, патрабуе сумесных творчых намаганняў матэматыкаў, фізікаў, астраномаў. Пазнанне Сусвету на сучасным этапе не абмяжоўваецца даследаваннем розных форм нежывой матэрыі: навукай паднята пытанне аб жыцці, на навуковую аснову пастаўлена хвалючая праблема па-зазямных цывілізацый. Ці ёсць яшчэ сярод бясконцых касмічных процілегласцей астраўкі жыцця, падобныя на нашу зямную біясферу?

Ці з'яўляецца наша Зямля адзіным прыстанкам вышэйшага колера матэрыі — розуму?

Гэтыя пытанні перасталі быць толькі абстрактнымі: з прыцягненнем ультрасучаснай навуковай апаратуры ідзе пошук па-зазямнага жыцця і розуму.

Малодосць новых галін навукі аб Сусвеце адкрывае шырокую прастору для творчых пошукаў маладых. Данія пытанні будуць абмяркоўвацца ў навукова-даследчым гуртку «Сусвет», які арганізуецца па ініцыятыве савета маладых вучоных і спецыялістаў Мінска сумесна з саветам маладых вучоных і навуковым студэнтскім таварыствам БДУ. Удзельнікі гуртка не будуць абмяжоўвацца толькі абмеркаваннем адзначаных пытанняў, а пры дапамозе арганізатараў навукова-даследчага гуртка пачнуць самастойныя пошукі.

Прыняць удзел у рабоце гуртка запрашаюцца ўсе жадаючыя, усе тыя, хто мае жывую цікавасць да навукі аб Сусвеце, якая перажывае перыяд «буры і націску», перыяд здзіўляючых адкрыццяў і фарміравання незвычайных уяўленняў.

Першае пасяджэнне гуртка адбудзецца 10 лістапада ў 18 гадзін у аўдыторыі 311 галоўнага корпуса.

А. ТРАФІМЕНКА,
член савета маладых вучоных і спецыялістаў г. Мінска,
А. ПАТРЫН,
старшыня СМВ БДУ,
А. РУБАНАУ,
старшыня НСС БДУ.

А Б' Я В А

З 21 па 31 кастрычніка 1981 года ў Мінскім магазіне-салоне «Электроніка» праводзіцца выстаўка-продаж мікракалькулятараў з маркай «Электроніка». Вы зможаце набыць мікракалькулятары з прасцейшымі арыфметычнымі вылічэннямі і інжынерныя (вылічэнне лагарыфмічных, трыганаметрычных і іншых функцый).

**БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ**

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ.

22 кастрычніка 1981 г.
Заказ 1665 АТ 02471

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧНЫ КОРПУС, п. 14.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
В. П. БАРАБ'ЁУ